

Regulamin Specjalny Oceny Ekspонатów Całostek Pocztowych

Artykuł 1. Wystawy konkursowe

Zgodnie z art. 1.4 Regulaminu Ogólnego Oceny Ekspонатów na Wystawach Konkursowych GREV, celem uzupełnienia tych zasad, opracowano niniejszy regulamin SREV w odniesieniu do filatelistyki całostek pocztowych

Zarówno Regulamin Ogólny Wystaw Konkursowych GREX-PZF, jak i Regulamin Ogólny Oceny Ekspонатów na Wystawach Konkursowych GREV-PZF powstały w oparciu o obowiązujące regulaminy GREX i GREV Światowej Federacji Filatelistyki (FIP). Treść regulaminów PZF nie zawiera elementów sprzecznych z zasadami obowiązującymi na wystawach FIP i FEPA.

Regulaminy Specjalne Oceny Ekspонатów dla poszczególnych klas SREV obowiązujące na wystawach PZF są tłumaczeniami aktualnych regulaminów Światowej Federacji Filatelistyki (FIP).

Artykuł 2. Eksponaty konkursowe

Ekspонат będzie uważany za ekspонат całostek pocztowych jeśli będzie obejmować w sposób logiczny i spójny zbiór walorów pocztowych, z których każdy ma urzędowo wydrukowany znak wartości albo rysunek lub napis wskazujący, że została uiszczona określona wartość opłaty pocztowej. Całostki pocztowe z obiegu pocztowego mogą zawierać dodatkowo inne znaczki opłaty.

Artykuł 3. Zasady budowy eksponatu

Materiał odpowiedni dla ekspонатów filatelistyki całostek powinien zawierać całostki pocztowe czyste i/lub używane z określonego kraju lub powiązanych ze sobą terytoriów w celu zilustrowania jednej lub kilku kategorii z poniżej wymienionych.

3.1. Całostki pocztowe mogą być klasyfikowane według:

- 1) sposobu ich wprowadzenia, dostępności i użycia pocztowego,
- 2) fizycznych właściwości wydanej całostki (papier, karton),
- 3) przeznaczenia i celu wydania.

3.2. Sposób wprowadzenia, dostępności i użycia definiowany jest następująco:

- 1) wydawnictwa pocztowe,
- 2) wydawnictwa urzędowe
- 3) wydania całostek poczt wojskowych,
- 4) wydania drukowane na zamówienia prywatne w uzgodnieniu i za zgodą administracji pocztowych.

3.3. Fizyczne właściwości użytego materiału do wydania całostek mogą być podstawą do następującego podziału:

- 1) aerogramy,
- 2) koperty i kartki pocztowe,
- 3) listowniki i sekretniki,
- 4) opaski gazetowe,

3.4. Całostki pocztowe wykonane dla różnych usług pocztowych i usług z nimi spokrewnionych obejmują m. in.:

- 1) przesyłki pocztowe: zwykłe - miejscowe, krajowe, zagraniczne; lotnicze - miejscowe, krajowe, zagraniczne
- 2) przesyłki polecone: krajowe i zagraniczne
- 3) telegramy: krajowe i zagraniczne
- 4) pokwitowania różnych opłat itp.; dowody nadania listów, paczek, przekazów pieniężnych oraz inna dokumentacja zawierająca wydrukowany znak opłaty lub podobne.

3.5. Formularze sprzedawane z naklejonym znakiem opłaty, przeznaczone dla danego kraju, mogą być też włączone do eksponatu całostek pocztowych.

3.6. Ekspozyty całostek pocztowych winny się składać z całych walorów. W przypadkach, gdy niektóre całostki są bardzo rzadkie jako całe walory lub znane są tylko w postaci wycinków, można je zaakceptować jako części ekspozytatu przedstawiające różnorodność użytych matryc lub rzadkich ostemplowań. Można też w odpowiedni sposób włączyć wycinki znaków opłaty z całostek, użyte jako znaczki.

3.7. Do ekspozytatu można włączyć, przyjęte lub odrzucone, projekty i próby.

W opisie wstępnym powinny być jasno sformułowane plan lub koncepcja ekspozytatu, które mogą przyjąć dowolną formę.

Artykuł 4. Kryteria oceny ekspozytatów

Ekspozytat, w którym pokazane są wyniki badań wcześniej publikowane, nie mogą być karane, za brak własnych badań. Tym bardziej, gdy jest to przez wystawcę przedstawione sumiennie i skrupulatnie, z podaniem źródła badań.

Kryteriami oceny są:

- a. Kryterium „Opracowanie i znaczenie ekspozytatu” - dotyczy oceny kompletności i poprawności wystawionego materiału. Wymaga oceny wybranego tematu w sensie doboru przedstawianego okresu, stopnia trudności tematu i zainteresowania filatelistycznego.
- b. Kryterium „Wiedza filatelistyczna, osobiste studia i badania” wyraża umiejętność powiązania wybranych elementów ekspozytatu z właściwymi komentarzami. Osobiste studia są analizą wybranych elementów do ekspozycji. Badania – to przedstawienie nowych filatelistycznych faktów.
- c. Kryterium „Stan i rzadkość materiału” powinny przy ocenie uwzględniać stan walorów oraz stopień ich trudności w nabyciu. Rzadkość materiału nie musi być jednoznaczna z jego ceną rynkową.
- d. Kryterium „Prezentacja” jest oceną wrażenia estetycznego ekspozytatu, a także jego jasnego i zrozumiałego przedstawienia. Jury powinno też ocenić pracę wystawcy włożoną przy budowie ekspozytatu. Ważne jest unikanie monotonnego układu.

Patrz także GREV-PZF, artykuł 4.

Dokładniejsze wyjaśnienie w poniżej zamieszczonych „Wytycznych”.

Artykuł 5. Ocena ekspozytatów

5.1 Ekspozyty filatelistyki całostek pocztowych powinny być oceniane, zgodnie z Rozdziałem V, GREX-PZF.

5.2 W celu osiągnięcia zrównoważonej oceny, dla ekspozytatów zbudowanych z całostek pocztowych ustala się następujące punktowe wartości względne (GREV, art. 5.2):

Opracowanie i znaczenie	30
<i>Opracowanie 20</i>	
<i>Znaczenie 10</i>	
Wiedza, osobiste studia i badania	35
Stan i rzadkość	30
<i>Stan 10</i>	
<i>Rzadkość 20</i>	
Prezentacja	5
Łącznie	100 punktów

Ekspozyty należy oceniać metodą punktową, przez przyznanie punktów za każde z powyższych kryteriów. Punkty te nanosi się na arkusze ocen o zatwierdzonym przez Prezydium Zarządu Głównego PZF wzorze.

Wytyczne do sędziowania eksponatów całostek pocztowych

Wprowadzenie

Intencją wytycznych jest dostarczenie ogólnych wskazówek odnośnie do:

- A. Definicji i charakteru całostek pocztowych,
- B. Zasad budowy eksponatu,
- C. Kryteriów oceny eksponatów całostek pocztowych.

Wytyczne należy stosować łącznie z wyżej wymienionym Regulaminem Specjalnym, jak również z Regulaminem Ogólnym Oceny Eksponatów GREV-PZF.

Szanuje się prawo każdego zbieracza do budowy i rozwinięcia eksponatu według własnego uznania, jednak należy być zobowiązanym do zwrócenia uwagi i podania konkretnych wskazówek w odniesieniu do zbiorów całostek pocztowych. Ich celem jest, poprzez odpowiednie ukazanie cech i przeznaczenia walorów powszechnie włączanych do tej grupy, stworzenie warunków do ich docenienia przez wszystkich zainteresowanych. W tym celu podjęto próbę sformułowania ogólnie przyjętej definicji całostki pocztowej z odpowiednią kwalifikacją materiału pokrewnego.

A. Definicja i charakter całostki pocztowej

1. Ogólnie przyjętą i tradycyjną definicję całostki pocztowej można sformułować następująco:

Całostka pocztowa obejmuje materiał pocztowy z wydrukowanym - za urzędowym zezwoleniem - znakiem opłaty albo napisem lub wzorem, który wskazuje, że określona kwota za przesyłkę pocztową lub pokrewne usługi została uiszczona.

Od dawna podstawowym warunkiem uznania waloru za całostkę pocztową był nadrukowany znak opłaty. Zanim zaczęto używać całostek pocztowych z wydrukowanym znakiem, w niektórych krajach używano tak zwanych „formularzy”, które sprzedawane były z naklejonym znaczkiem opłaty. Wzrastająca liczba krajów od niedawna wprowadza do obiegu całostki, sprzedawane po określonej cenie, na których jedynie zaznaczono, że należność za usługę pocztową została uiszczona, bez podania wartości. Naturalnie, taki materiał może być włączony do zbiorów i eksponatów całostek pocztowych. Stanowisko odnośnie do walorów, które mają podobne albo identyczne formaty jak normalne całostki pocztowe, ale nie mają ani wydrukowanego znaku opłaty, ani podanego nominału lub usługi pocztowej jest jednoznaczne – takich walorów nie wolno włączać do eksponatu.

2. Własności fizyczne papieru bądź kartonu, na którym wydrukowany jest znak wartości lub inne, zależą od specyficznego celu, do jakiego poszczególne całostki są przeznaczone. Najwcześniej drukowane całostki pocztowe były zwyczajnymi składanymi listami (zwanymi covers) i kopertami. Inne rodzaje całostek pocztowych używane w różnych krajach to karty pocztowe, opaski (gazetowe), koperty polecane, pokwitowania pocztowe, sekretniki, koperty lotnicze, aerogramy, a także inne rodzaje dokumentów zawierające wydrukowany znak opłaty.

Blankiety telegraficzne i formularze przekazów pieniężnych, to inna odmiana całostek pocztowych, powszechnie włączana do zbiorów całostek.

3. W zależności od przeznaczenia i użycia całostki pocztowe dzielą na następujące grupy:

a) Wydawnictwa pocztowe:

Całostki, które zostały wykonane i wprowadzone do użytku zgodnie z przepisami władz pocztowych. Ważne jest odróżnienie nieoficjalnych prywatnych zmian normalnych wydań pocztowych wykonanych w celach filatelistycznych, które często nazywa się REPIOUAGES" (całostki z prywatnym dodrukiem).

b) Wydawnictwa urzędowe:

Całostki wykonane wyłącznie na użytek rządowy. Wydrukowane znaczki mogą być podobne do występujących na wydawnictwach pocztowych, bądź też mogą mieć odrębny wzór. Alternatywnie, wydawnictwa pocztowe mogą być adaptowane w celach urzędowych poprzez przedruk itp.

c) Wydawnictwa dla sił zbrojnych:

Całostki wydrukowane do użytku sił zbrojnych. Nadrukowany znak opłaty może być podobny do występujących na wydawnictwach pocztowych lub też mogą mieć inny wzór.

d) Wydawnictwa drukowane na zamówienia (prywatne):

Całostki pocztowe posiadające, za zgodą władz pocztowych, znaki pocztowe typu wydawnictw pocztowych, wydrukowane zgodnie z określonymi zasadami, na zamówienie osób prywatnych albo instytucji. Nominały oraz wzory wydrukowanych znaczków mogą pokrywać szeroki zakres tychże, znajdujących na wydawnictwach pocztowych.

Ważne jest, aby w tej kategorii całostek rozróżniać całostki przeznaczone do prawdziwego użytku pocztowego od wykonywanych w celach filatelistycznych.

e) Wydania poczt lokalnych:

Całostki wykonywane przez prywatne agencje pocztowe, o różnych stopniach uznania i poparcia władz pocztowych.

Powszechnie wydawane przez polskie, a także inne władze pocztowe kartki beznominałowe są formularzami a nie całostkami pocztowymi.

B. Zasady budowy eksponatu.

Eksponat całostek pocztowych powinien obejmować logiczny i spójny zbiór nieużywanych i/lub używanych całostek pocztowych dla zilustrowania jednej lub więcej przedstawionych niżej kategorii. Plan lub koncepcja eksponatu powinny być przedstawione na karcie wprowadzającej.

- a) Wydania kraju lub grupy krajów stowarzyszonych
- b) Wydania w określonym czasie
- c) Wydania określonego rodzaju całostek pocztowych;
- d) Wydania dla określonego typu usług pocztowych lub pokrewnych;
- e) Wydania odnoszące się do właściwości papieru lub kartonu.

C. Ocena eksponatów całostek pocztowych

Na wystawach, na których nie przewiduje się odrębnej klasy, pożądanym jest, aby eksponaty całostek grupowano w układzie geograficznym w ramach klasy filatelistyki tradycyjnej. Wyjątkiem są eksponaty całostek lotniczych, dla których klasa aerofilatelistyki jest bardziej odpowiednia.

Wystawca powinien być świadomy konieczności troskliwego rozważenia tych różnych aspektów, których wypadkowa może umożliwić osiągnięcie najwyższej oceny. Poniżej podano pewne wskazówki dotyczące podstawowych elementów poszczególnych kryteriów.

a) Opracowanie eksponatu

Stopień zaawansowania, oryginalność i kompletność eksponatu: Czy z uwagi na wystawiony materiał eksponat pokazuje najwyższy stopień zaawansowania? Czy podejście jest tradycyjne czy też użyto niekonwencjonalnej albo oryginalnej interpretacji? Jak kompletne jest opracowanie wybranego tematu? Czy temat został tak wybrany, aby na przyznanej powierzchni pokazać eksponat dobrze wyważony? Czy wystawiony materiał odpowiada tytułowi i opisowi eksponatu?

b) Znaczenie eksponatu

Znaczenie eksponatu określane jest zarówno przez znaczenie prezentowanego eksponatu w odniesieniu do wybranego tematu jak również poprzez znaczenie tematu w dziedzinie całostek pocztowych w ogóle.

c) Wiedza filatelistyczna i pokrewna, własne studia i badania

Ekspонат powinien ukazywać pełną i dokładną znajomość wybranego tematu oraz szczegółowych studiów istniejących na ten temat informacji. Jury powinno odpowiednio nagrodzić osobiste studia i wszelkie badania przeprowadzone przez wystawcę.

d) Stan i rzadkość

Eksponowane walory powinny być w możliwie najlepszym stanie. Jury winno wziąć pod uwagę wyjątkowo piękne i rzadkie okazy, oraz określić, czy wszystkie uznane rzadkości są zawarte w ekspozycji.

e) Prezentacja

Opis musi być jasny, zwięzły i powiązany z przedstawianym materiałem oraz tematem ekspozycji. Sposób prezentacji powinien przedstawiać materiał jak najbardziej efektownie i w wyważony sposób. W całości ważnym jest unikanie nużącego monotonnego układu.

Tłumaczenie: Dr Jan Heffner, kwiecień 1995 roku

Niniejszy Regulamin zatwierdzony został uchwałą Zarządu Głównego Polskiego Związku Filatelistów nr 21/XIX/2007/ZG PZF z dnia 18.11.2007 r. i wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 2008 roku. Z dniem opublikowania niniejszego Regulaminu tracą moc obowiązującą wszystkie poprzednie wersje regulaminów specjalnych dotyczących oceny ekspонатów na wystawach konkursowych PZF.